

USNESENÍ

Okresní soud v Liberci rozhodl ve veřejném zasedání dne 8. listopadu v trestní věci odsouzeného:

Jakub P [REDACTED],

nar. [REDACTED] v České Lípě,

t.č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Vazební věznici v Liberci, **takto :**

Podle § 88 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku se zamítá žádost odsouzeného Jakuba P [REDACTED],
nar. [REDACTED], **o podmíněné propuštění z výkonu trestů odnětí svobody:**

- v trvání šesti (6) měsíců uloženého trestním příkazem Okresního soudu v České Lípě ze dne 21.7.2017, č.j. 33 T 73/2017-23, ve spojení s usnesením Okresního soudu v České Lípě ze dne 17.12.2018, č.j. 33 T 73/2017-42,
- v trvání sto osmi (108) dnů uloženého rozsudkem Okresního soudu v České Lípě ze dne 4.5.2016, č.j. 17 T 167/2015-300, ve spojení s usnesením Okresního soudu v České Lípě ze dne 9.1.2019, č.j. 17 T 167/2015-345,
- v trvání sto dvaceti (120) dnů uloženého trestním příkazem Okresního soudu v České Lípě ze dne 6.9.2017, č.j. 33 T 94/2017-24, ve spojení s usnesením Okresního soudu v České Lípě ze dne 14.3.2019, č.j. 33 T 94/2017-41.

Odůvodnění:

1. Odsouzený J. P [REDACTED] si podal žádost o podmíněné propuštění z výkonu nepodmíněných trestů. Odůvodnil ji stručně tím, že do vězení nastoupil sám, ve výkonu trestu pracuje, nyní na vnějším pracovišti, získal několik pochval. Uvědomil si svou nezodpovědnost a dopady svého chování pro rodinu. Doložil příslib na přijetí do pracovního poměru a příslib bydlení u své družky.
2. Podle § 88 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku může soud odsouzeného podmíněně propustit na svobodu, jestliže odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení a může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život nebo soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného, a odsouzený vykonal alespoň polovinu uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody. Z uvedeného plyne, že je zapotřebí, aby byly dány (současně) tři podmínky: 1) vykonání alespoň poloviny trestu, 2) polepšení odsouzeného a 3) očekávání že odsouzený povede řádný život (nebo přijetí záruky za dovršení jeho nápravy).
3. V obecné rovině je nutné zdůraznit, že institut podmíněného propuštění představuje fakultativní a nenárokové beneficium ve vztahu k pachatelům trestné činnosti, kteří mají snahu po nápravě, došlo k jejich resocializaci a s vysokou mírou pravděpodobnosti od nich lze očekávat, že do budoucna již povedou řádný život a nebudou se trestné činnosti již více dopouštět. Ústavní soud ČR opakovaně ve svých rozhodnutích vyjádřil, že na podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody neexistuje zákonný nárok (viz kupř. rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 248/15, II. ÚS 715/04, III. ÚS 18 45/09, III. ÚS 1280/08, III. ÚS 590/09, III. ÚS 338/10 či III. ÚS 75/13). Ústavní soud ČR opakovaně a soustavně zdůrazňuje, že podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je i při splnění všech zákonem stanovených podmínek mimořádným zákonným institutem, který dává soudu možnost, ale nikoliv povinnost, odsouzeného z výkonu trestu podmíněně propustit. Nejde tedy o institut, který má být užíván automaticky, ale musí být soudem pečlivě vyhodnoceny veškeré podmínky spojené s účelem trestu a jeho dosažením. Z rozhodnutí Ústavního soudu ČR sp. zn. IV. ÚS 2655/11 vyplývá, že samo naplnění předpokládaných zákonem stanovených podmínek pro možnost podmíněného propuštění není dostatečným argumentem k tomu, aby byl tento institut aplikován

4. V projednávané věci je odsouzený ve výkonu trestů v trvání 6 měsíců (původně podmíněný trest) za přečin maření výkonu úředního rozhodnutí, 108 dnů a 120 dnů (původně tresty obecně prospěšných prací) za přečin krádeže a porušování domovní svobody a přečin maření výkonu úředního rozhodnutí. Odsouzený do VTOS nastoupil 21.1.2019. Ke dni rozhodování o jeho žádosti o podmíněné propuštění tedy splnil podmínku výkonu potřebné délky trestu odnětí svobody.
5. Pokud jde o druhou podmínku, pak ze zprávy VS ČR o chování odsouzeného ve VTOS lze učinit závěr, že odsouzený splňuje i zákonnou podmínku spočívající v tom, že v průběhu výkonu trestu prokázal určitý potřebný stupeň polepšení. Odsouzený má 3 kázeňské odměny - za práci na venkovním pracovišti a za práci na oddíle; dále – jak uvedl vychovatel u veřejného zasedání – byly podány návrhy na udělení dalších dvou pochval. Zúčastnil se i dobrovolné extramurální aktivity bez nároku na odměnu. Kázeňsky trestán nebyl, od září 2019 je zařazen do I. prostupné skupiny vnitřní diferenciacce.
6. Pokud jde o třetí podmínku, pak nutno nejprve obecně uvést, že smyslem podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je, aby odsouzeným, kteří vykonávají vzorně a příkladně uložený trest a mají snahu po nápravě, byla dána šance v průběhu zkušební doby podmíněného propuštění osvědčit, že v jejich případě došlo k naplnění účelu trestu před výkonem celé jeho výměry, a to jak pokud jde o aspekt výchovného, preventivního ale i represivního působení trestu. Soud je proto povinen hodnotit osobu odsouzeného a sklony odsouzeného k páčání trestné činnosti, neboť účel uloženého nepodmíněného trestu odnětí svobody zahrnuje jak aspekt generální prevence, sledující výchovné působení trestu na ostatní členy společnosti, ale výrazně již i aspekt represivní, jehož smyslem je zabránění odsouzenému v páčání další trestné činnosti a který klade důraz na izolaci odsouzeného od zbytku společnosti po soudem určenou dobu, tak aby omezením osobní svobody odsouzeného byla společnost chráněna před jeho závadovým jednáním. Právě s ohledem na tuto skutečnost musí soud hodnotit sklony odsouzeného k páčání trestné činnosti, a to z hlediska celkové trestněprávní narušenosti odsouzeného. Aby bylo možné učinit prognózu o chování odsouzeného do budoucna, musí soud zohlednit celkovou trestněprávní narušenost osobnosti odsouzeného. Závěry v tomto směru nelze činit pouze na základě hodnocení chování odsouzeného v aktuálním výkonu trestu odnětí svobody, neboť výkon trestu představuje pouze časově krátké a omezené údobí života odsouzeného, a je navíc vykonáván v prostředí specifickém a zcela odlišném od prostředí, v němž odsouzený sklony k páčání trestné činnosti projevil. I podle rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1782/17 je soud rozhodující o žádosti o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody povinen zkoumat minulé chování žadatele, tj. zvažovat veškeré okolnosti svědčící či nesympatické ve prospěch odsouzeného. Takový postup nepředstavuje porušení ústavní zásady „ne bis in idem“ ve smyslu čl. 40 odst. 5 Listiny, neboť pro zodpovězení otázky, zda od odsouzeného lze očekávat, že v budoucnu povede řádný život, jsou tyto skutečnosti a jejich zhodnocení klíčové. Obava z opětovného páčání trestné činnosti, založená na dřívější zkušenosti, je pro soud logicky jedním ze stěžejních hledisek posuzování důvodnosti žádosti o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody (srov. např. usnesení sp. zn. IV. ÚS 2253/14). Dle závěrů Ústavního soudu ČR je přitom v souladu s ústavním pořádkem, tíží-li důkazní břemeno týkající se zbytnosti dalšího výkonu trestu pouze odsouzeného a neuplatní se, zvláště v případě odsouzených, kteří již v minulosti prokázali opakovaně neschopnost zdržet se dalšího páčání trestné činnosti, zásada presumpce automatické nápravy (srov. usnesení sp. zn. III. ÚS 2891/16).
7. Podle rejstříku trestů má odsouzený celkem 7 záznamů pro různorodou trestnou činnost (majetkovou i násilnou). Ač k části odsouzení dle popisu z rejstříku trestů nelze přihlížet, je nutno poukázat na rozhodnutí Rt 6/1975, podle něhož ani zahrazení odsouzení či zákonná fikce, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen, nebrání soudu, aby při hodnocení osoby pachatele přihlížel ke skutečnosti, že pachatel v minulosti spáchal trestný čin a z této skutečnosti vyvodil příslušné závěry, pokud jde o sklony pachatele k trestné činnosti, jeho vztah ke společenským hodnotám chráněným trestním zákonem, možnostem jeho nápravy a podobně. Poprvé byl odsouzen již v roce 2007 jako mladistvý. Následně byl odsouzen za přečin maření výkonu úředního rozhodnutí k podmíněnému trestu, jehož výkon byl nařízen z důvodu odsouzení za další trestnou činnost. Ve výkonu trestu odnětí svobody byl poprvé v první polovině roku 2012. V roce 2016 mu byl za přečin krádeže a porušování domovní svobody uložen trest obecně prospěšných prací (OPP) ve věci Okresního soudu v České Lípě sp. zn. 17 T

167/2015, který zcela nevykonával. V návrhu na přeměnu trestu OPP na trest nepodmíněný PMS uvedla, že odsouzený práce zahájil, pak přestal docházet, byl upomínán, nedodržoval harmonogram prací stanovený poskytovatelem, docházel nepravidelně, následně s ním poskytovatel pro nespolehlivost ukončil spolupráci. Následovala změna poskytovatele a odsouzený slíbil, že práce zahájí do konce června 2017, ale to se nestalo, musel být znovu upomínán, výkon trestu opět zahájil v říjnu 2017 a pracoval do listopadu 2017, kdy se odmlčel, a byl proto znovu upomínán. Následně pracoval od ledna do března 2017 a od té doby nekomunikoval ani s PMS ani s poskytovatelem. I přes uvedené mu byl soudem poskytnut po poučení ve veřejném zasedání konaném 17.9.2018 prostor pro to, aby trest OPP odpracoval. PMS následně v lednu 2019 sdělila, že odsouzený naposledy pracoval 22.10.2018 trest zcela nevykonával. V průběhu doby pro výkon trestu OPP spáchal přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (29.6.2017), za což byl odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody (ve věci Okresního soudu v České Lípě sp. zn. 33 T 73/2017). Tedy byla mu opět dána šance – jednak pro to, aby vykonával předchozí trest OPP, a jednak pro to, aby prokázal, že přímého výkonu trestu k dosažení jeho nápravného účelu není třeba. Leč odsouzený se zhruba po dvou měsících (28.8.2017) dopustil recidivy. Za což mu byl ve věci Okresního soudu v České Lípě sp. zn. 33 T 94/2017 uložen další alternativní trest OPP. Ani to ho ale nevedlo k tomu, aby k výkonu prvního trestu OPP přistoupil zodpovědně. Nic z uvedeného u odsouzeného však nevedlo k nápravě a k tomu, aby již trestnou činnost nepáchal, neboť byl následně odsouzen ve věci Okresního soudu v České Lípě sp. zn. 17 T 33/2018 opět za přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, který spáchal 1.3.2018. Za to mu byl uložen peněžitý trest, z něhož zaplatil dvě splátky v říjnu a listopadu 2018 a od té doby neplatil. Přesto soud odsouzenému dal prostor pro to, aby po výkonu nepodmíněného trestu doplatil a o jeho přeměně rozhodnuto zatím nebylo.

8. Z uvedeného je zřejmé, že v minulosti byly odsouzenému opakovaně dávány šance a možnosti, aby prokázal, že se napravil, aniž by na něj muselo být působeno nepodmíněným trestem – tedy byl mu uložen podmíněný trest, který však byl přeměněn, a tresty obecně prospěšných prací, které nevykonával a výkonu trestu se i přes výzvy PMS a poučení ze strany soudu vyhýbal. Odsouzený předchozím vedením života neprokázal, že by byl schopen se závadové činnosti zdržet, dostát uloženým povinnostem a vést řádný život. Odsouzený je již osobou se sklony k páčání trestné činnosti. S ohledem na uvedené nelze v současné době dospět k dostatečně opodstatněnému závěru o tom, že v budoucnu povede řádný život, i když z výkonu trestu má velmi dobré hodnocení o svém chování.

Poučení: Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost ve lhůtě tří dnů ode dne jeho vyhlášení ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem - pobočce Liberec prostřednictvím soudu podepsaného.

Liberec 8. listopadu 2019

Mgr. Marta Pražáková v. r.
samosoudkyně